

НАЦІОНАЛЬНЕ
АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Освітня програма	32472 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.05.2021 р.

Справа № 0468/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Демченко Олена Петрівна,
Коваленко Наталія Володимирівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Лобода Дмитро Олександрович,
Носаченко Володимир Миколайович,
Огнистий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,
Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Носко Микола Олексійович. Стеченко Тетяна Олександрівна, декан філологічного факультету. Жила Світлана Олексіївна, завідувач кафедри. – представник ЗВО,

Хомич Тетяна Леонідівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32472
Назва ОП	Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

У визначенні академічної кваліфікації варто додати предметну спеціальність: бакалавр середньої освіти (Українська мова і література), а професійну кваліфікацію увідповіднити із Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»: учитель української мови і літератури закладу загальної середньої освіти. Потребує коригування розділ «Придатність до навчання», тому що посада «2444.2 Філолог» не відповідає предметній області 014 Середня освіта та вимогам «Класифікатора професій», адже класифікаційне угруповання «професіонали» передбачають наявність диплома магістра. До того ж у меті, основному фокусі та інших складниках ОП не зазначено про підготовку на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти вчителя закладу базової середньої освіти.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

До складу проектної групи введено роботодавця й здобувача вищої освіти. Питання обговорення змісту ОП і внесення пропозицій із її оновлення розглядалося різними стейкхолдерами - зовнішніми (роботодавці) та внутрішніми (здобувачі вищої освіти, випускники). У звіті ЕГ підтверджено, що це задокументовано в декількох протоколах засідання кафедри. ЕГ засвідчує, що «вивчення потреб стейкхолдерів на етапі проектування / оновлення ОП фактично відбувалося, хоча процедура врахування потреб здобувачів вимагає певного вдосконалення та унормування». Документи, які підтверджують обговорення ОП стейкхолдерами, наявні в електронному кабінеті (протокол №11 від 26.06.2020 р.).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Унікальність ОП полягає в наскрізному регіональному контексті (змістове наповнення ОК, формулювання тем пошуково-дослідних студентських робіт тощо), що простежується за звітом ЕГ.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень E

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП відповідає нормативним документам і складає 240 кред. Зокрема, нормативні ОК циклу загальної підготовки – 24 кред., нормативні ОК циклу професійної підготовки – 124 кред., практична підготовка – 30 кред., атестація – 2 кред.; вибіркові ОК – 60 кред. Отож засвідчуємо, що і в ОП, і в НП немає помилок у підрахунку кредитів ЄКТС.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

В ОП фіксуємо наявність двокредитних ОК. Однак відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (стаття 32) ЗВО у межах своєї автономії та самоврядування має право самостійно визначати форми навчання, форми організації освітнього процесу та програми навчальних дисциплін. Водночас укрупнення окремих ОК дозволить уникнути надмірного перевантаження здобувачів вищої освіти через велику кількість видів підсумкового контролю в одному семестрі. У відповіді ЗВО на висновок ЕГ зазначено, що «робоча група дослухалась до побажань експертної групи і внесла зміни до проекту ОП 2021, збільшивши кількість кредитів на кожен без винятку дисципліну (від 3)». Обсяг предметної підготовки в ОП такий: мовознавчі дисципліни – 49 кред., літературознавчі – 38 кред. (зокрема, і історія зарубіжної літератури). Це цілком логічно, адже відбиває тенденції співвідношення обсягів вивчення української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти. За ОП не присвоюється кваліфікація «учитель зарубіжної літератури», тому рекомендуємо розглянути питання про можливе вилучення ОК «Методика навчання зарубіжної літератури» (3 кред.) із нормативних ОК та про визначення потреби й коригування обсягів ОК «Історія зарубіжної літератури» (10 кред.). Відтак із огляду на це можливо дещо збільшити обсяги ОК «Історія української літератури». ЗВО у відповіді на висновок ЕГ зазначає, що в проекті ОП-2021 статус вибірових ОК надано таким курсам, як старослов'янська мова та історична граматики української мови. Вважаємо, що ці питання варто обговорити (члени проектної групи, завідувачі фахових кафедр та ін.), адже ці дисципліни не лише є пререквізитами ОК «Сучасна українська літературна мова», а й окремі питання цих курсів введено до шкільних програм з української мови. Рекомендуємо об'єднати ці ОК в один із двома змістовими модулями. Погоджуємося з ЕГ про потребу подання коректної інформації в таблицях «Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми», «Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми» та їх чітке віддзеркалення в робочих програмах навчальних дисциплін. Під час реалізації ОП звернено увагу на опанування здобувачами вищої освіти дистанційних технологій і онлайн-інструментів навчання. Зокрема, у робочій програмі ОК 13 «Сучасні технології навчання та виховання» (с.12) наявна тема 7-8 «Нові інформаційні технології (НІТ) навчання. Сучасні технології дистанційного навчання». У межах своєї автономії та самоврядування ЗВО має право самостійно визначати форми організації освітнього процесу. Зважаючи на це та враховуючи специфіку ОК 34 «Історія зарубіжної літератури», розподіл аудиторних годин під час вивчення цього ОК вважаємо виправданим.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОП увідповіднено з предметною областю спеціальності 014 Середня освіта, зокрема на психолого-педагогічну підготовку виокремлено 14 кред. («Вступ до спеціальності» - 2 кред., «Історія педагогіки» – 2 кред., «Педагогіка» - 4 кред., «Сучасні технології навчання і виховання» - 2 кред., «Загальна психологія» - 2 кред., «Вікова та педагогічна психологія» - 2 кред.), на методичну підготовку – 10 кред. («Методика навчання української мови» - 5 кред., «Методика навчання української літератури» - 5 кред.). Зазначені обсяги психолого-педагогічної та методичної підготовки є достатніми. На практичну підготовку виділено 30 кред. (навчальна практика – 10 кред., педагогічна практика – 8 кред., виробнича практика – 12 кред.).

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Здобувачам вищої освіти запропоновано вибіркові ОК природничо-економічної та соціально-гуманітарної підготовки (12 кред.), педагогічної та психологічної підготовки (9 кред.), літературознавчої та лінгвістичної підготовки (7 кред.), поглибленої професійної підготовки (32 кред.). Анотації та презентації вибірових ОК удоступнено на сайті філологічного факультету в розділі «Вибіркові дисципліни» (<https://cutt.ly/PvnJgAj>).

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОП, заявлена на акредитацію, є практично зорієнтованою, що відповідає вимогам часу, предметній області спеціальності 014 Середня освіта й сучасній «Концепції розвитку педагогічної освіти». Обсяг циклу практичної підготовки в ОП-2020 складає 30 кредитів: навчальна практика (10 кред.), педагогічна практика (8 кред.) та виробнича практика (12 кред.). Водночас варто урахувати рекомендації щодо відведення для проходження виробничої практики із самостійним виконанням професійних завдань не менше половини обсягу практичної підготовки. Робочі програми практик розміщено на сайті кафедри української мови і літератури (<https://cutt.ly/svmIXgV>).

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Під час організації освітнього процесу на ОП науково-педагогічні працівники застосовують традиційні та інноваційні методи навчання. ЕГ підтверджує це у своєму висновку. У процесі онлайн-навчання викладачі використовують різні застосунки (Skype, Zoom, Google Classroom). Варто було б для зручності здобувачів вищої освіти у ЗВО послугуватися єдиною навчальною платформою. У ЗВО проводиться опитування здобувачів вищої освіти щодо педагогічної майстерності викладачів (<https://cutt.ly/Mvv5dQu>) та щодо якості та задоволеності навчанням в НУЧК (<https://cutt.ly/Yvv5QTY>). Анкети розміщено на сайті відділу внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://cutt.ly/ovv5O6W>).

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

ЕГ засвідчує, що здобувачі вищої освіти підтвердили, що інформація про цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання надається на першому лекційному занятті, а також з нею можна ознайомитися через робочі програми, що розміщені на сторінці випускової кафедри (<https://cutt.ly/nxGh2Mq>). На сайті ЗВО та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти подано різні варіанти робочих програм ОК. ЗВО на сайті Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти подав ОП 2020 року. У таблиці 1 «Інформація про обов'язкові освітні компоненти» відомостей про самооцінювання освітньої програми подано робочі програми навчальних дисциплін за останнім варіантом ОП (2020 р.). На сайті випускової кафедри наявні робочі програми за ОП 2017 року (<https://cutt.ly/rvQRQuH>). Робочі програми ОК за ОП-2020 відповідають «Положенню про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (наказ від 31.08.2020 р. №260) (<https://cutt.ly/uvv9VB4>), у якому подано орієнтовні структурні складові робочої навчальної програми (с. 5). У цьому положенні зазначено, що за бажанням викладача можна вносити додаткові структурні елементи. Складниками переважної більшості робочих програм є ЗК, ФК і ПРН. Водночас наявні робочі програми (сучасна українська літературна мова, стилістика української мови), у яких зазначено лише порядкові номери ЗК, ФК і ПРН. У робочих програмах, поданих у «Відомостях про самооцінювання освітньої програми», немає підписів завідувачів відповідних кафедр. Підтримуємо ЕГ щодо потреби чіткого у відповідності ЗК, ФК, ПРН в робочих програмах із відповідними матрицями.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

На філологічному факультеті діє Спілка молодих науковців (<https://cutt.ly/ExGTzCu>), здобувачі беруть участь у науковій роботі (участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців та студентів (<https://cutt.ly/7xGUpPv>), публікації у збірнику «Полілог культур: Освітній і культурологічний аспекти», статті у фахових виданнях України). ЕГ підтверджує це у висновку.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ констатує: «Порівняльний аналіз РП 2017 та 2020 років дозволив встановити, що оновлення ОК відбувається». У ЗВО оновлюється змістове й інформаційне наповнення ОК. Наприклад, у ОК 26 «Сучасна українська літературна мова» у списках літератури подано «Український правопис» 2019 р., наявне вивчення теми «Українська комп'ютерна лексикографія», що передбачає ознайомлення із сайтами Українського мовно-інформаційного фонду «Лінгвістичний портал» та Novatova тощо. В ОК 24 «Методика навчання української літератури» з-поміж рекомендованої літератури найновіші підручники й посібники (Л.Мірошніченко, Ю.Бондаренко, Г.Токмань 2017-2019 рр.), монографічні видання (Л.Неживої, Т.Яценко 2017 р.). Зміст ОП оновлюється після участі науково-педагогічних працівників у різноманітних наукових проєктах. Наприклад, в ОК «Логіка та основи критичного мислення» (М.Ольховик), «Сучасні технології навчання та виховання» (С.Гергуль) імплементовано питання з медійної грамотності (міжнародний проєкт «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність»).

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація ОП відбувається через закордонні стажування науково-педагогічних працівників (О.Лілік - Університет Данубіус, Словаччина; О.Росстальна - освітній молодіжний центр Васатокка у провінції Інарі, Фінляндія (Educational Youth Centre Vasatokka), тренінговий курс «TheStar of Europe», програма Erasmus+; Н.Андронік - MELTA EnglishTeacherDevelopmentProgramforNon-EU EasternandSouthernEuropeanCountries, Мюнхен, Німеччина), участь викладачів і здобувачів у міжнародних проєктах (грантовий проєкт «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки посольств США та Великої Британії у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією Української преси), публікації в закордонних збірниках наукових праць (В.Панченко, С.Шуміло, Т.Хомич, О.Тютюнник, Т.Чередник, О.Росстальна, Л.Пікун, Н.Андронік, В.Панченко, С.Гергуль, С.Кудін, М.Ольховик, С.Шуміло, В.Красавіна), зокрема у виданнях, індексованих у міжнародній наукометричній базі Web of Science (О.Колесник, Г.Цибко).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Атестація здобувачів вищої освіти увідповіднюється з вимогами «Концепції розвитку педагогічної освіти» та враховує специфіку предметної області спеціальності 014 Середня освіта: 1) педагогіка та сучасні технології навчання і виховання; 2) українська література і методика її навчання; 3) українська мова і методика її навчання.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої

освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Для подальшого врахування в ОП сучасних тенденцій розвитку галузі й спеціальності та регіонального аспекту продовжувати здійснення постійного моніторингу досвіду українських та іноземних закладів вищої освіти. 2. У відповідності формулювання академічної кваліфікації з нормативними документами та скоригувати розділ ОП «Придатність до навчання». 3. Рекомендуємо у меті, основному фокусі та інших складниках ОП зазначити про підготовку на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти вчителя закладу базової середньої освіти. Привести мету ОП у відповідність із Національною рамкою кваліфікацій. 4. Рекомендуємо урізноманітнити форми залучення зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів до процедур розроблення й оновлення ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Для здійснення можливості визначати дисципліни-пререквізити, кореквізити й постреквізити рекомендуємо в структурно-логічній схемі ОП чітко візуалізувати причинно-наслідкові зв'язки між ОК. 2. Рекомендуємо розглянути питання про укрупнення окремих навчальних дисциплін ОП, що дозволить уникнути надмірного перевантаження здобувачів вищої освіти. Надавати перевагу вивченню ОК у межах одного семестру (за винятком наскрізних навчальних дисциплін). 3. Рекомендуємо розглянути можливості про введення в ОП ОК «Основи наукових досліджень» та про вивчення ОК «Сучасні технології навчання та виховання» до проходження здобувачами вищої освіти виробничої практики. 4. Рекомендуємо ЗВО на офіційному сайті створити єдиний каталог вибіркового ОК, розширивши їх репертуар, і удосконалити для здобувачів вищої освіти інформацію про ОК у формі анотацій або силабусів. 5. Рекомендуємо ЗВО в таблицях «Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми» і «Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми» подавати коректну інформацію та чітко їх віддзеркалювати в робочих програмах навчальних дисциплін. 6. Рекомендуємо розглянути питання про відведення для проходження виробничої практики із самостійним виконанням професійних завдань не менше половини обсягу практичної підготовки.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Рекомендуємо ЗВО активізувати діяльність із залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності та урізноманітнити способи їхньої поінформованості.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендуємо в робочих програмах / силабусах ОК чітко фіксувати інтегральну, загальні й професійні компетентності, програмні результати навчання згідно з матрицею відповідностей. 2. Рекомендуємо продовжувати повсякчасне оновлення складників ОП та ввести практику представлення робочих програм навчальних дисциплін / силабусів на сайті факультету / випускової кафедри за різними виданнями ОП. 3. Рекомендуємо ЗВО представляти інформацію про ОК для здобувачів вищої освіти через силабуси. 4. Активізувати залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності (міжнародні грантові програми, проекти тощо). 5. Рекомендуємо здійснювати публічне розміщення електронних варіантів робочих програм навчальних дисциплін з необхідними реквізитами затвердження, зокрема підписами завідувачів відповідних кафедр і гарантів ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Для чіткості й зрозумілості здобувачами вищої освіти критеріїв оцінювання з ОК рекомендуємо в робочих програмах / силабусах ОК обґрунтувати розподіл балів за кожним запланованим результатом навчання (навчальні заняття, самостійна робота, модульна контрольна робота тощо) й визначити порогові рівні оцінки. 2. Рекомендуємо продовжувати інформування здобувачів вищої освіти про правила дотримання принципів академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендуємо ЗВО практикувати проведення аудиторних занять експертами галузі й започаткувати програму запрошених лекторів. 2. Рекомендуємо продовжувати стимулювання науково-педагогічних працівників до міжнародної академічної мобільності, покращити їхню публікаційну активність, зокрема у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus та Web of Science. 3. Рекомендувати ЗВО розробити заходи індивідуального матеріального заохочення науково-педагогічних працівників до досконалості у викладанні (персональне рейтингування викладачів та ін.).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендуємо ЗВО проводити систематичне модернізування матеріально-технічного забезпечення відповідно до потреб ОП. 2. Рекомендуємо ЗВО для організації освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання використовувати єдину спеціалізовану онлайн-платформу. 3. Рекомендуємо продовжувати роботу зі створення достатніх умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендуємо ЗВО заактивізувати роботу із залучення внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів до процедур перегляду ОП. 2. Продовжувати оприлюднення на сайті ЗВО інформації про заходи й процедури моніторингу якості вищої освіти, зокрема результати опитувань здобувачів вищої освіти та здійснення внутрішнього моніторингу ОП. 3. Рекомендуємо продовжувати реалізувати у ЗВО рекомендації і побажань, висловлених під час попередніх зовнішніх процедур оцінювання забезпечення якості ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Рекомендуємо після обговорення проєктів ОП створювати таблиці пропозицій стейкхолдерів та оприлюднювати їх на офіційному сайті ЗВО. 2. Рекомендуємо покращити інформативність офіційної сторінки випускової кафедри.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА